

WPROWADZENIE

Niniejszy, 59 tom *Prac i Studiów Geograficznych* poświęcony jest dorobkowi Zespołu, który w okresie 1964-2013 prowadził badania nad Ameryką Łacińską, najpierw w Instytucie Geograficznym Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, a potem na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego. Badaniom towarzyszyła działalność dydaktyczna związana z Ameryką Łacińską.

W wymienionym okresie, w strukturach Instytutu Geograficznego, a potem Wydziału, funkcjonowały formalnie kolejne jednostki organizacyjne skupiające geografów – latynoamerykanistów: od Pracowni Krajów Ameryki Łacińskiej utworzonej w 1964, przemianowanej w 1974 roku na Pracownię Ameryki Łacińskiej, poprzez Zakład Badań Regionalnych Ameryki Łacińskiej, założony w 1988 roku, od 2006 roku działający jako Zakład Geografii Ameryki Łacińskiej. W lipcu 2013 zakład został zlikwidowany i tym samym, w strukturze Wydziału nie ma już jednostki, w której nazwie występowałaby Ameryka Łacińska.

Dorobek pięćdziesięciu lat pracy warszawskich geografów – latynoamerykanistów zasługuje na podsumowanie i utrwalenie. Temu mają służyć teksty zamieszczone w tomie.

Pierwszy z nich, autorstwa Marii Skoczek, jest historią Zespołu. Przedstawia szczegółowo jego struktury organizacyjne i zmieniający się skład osobowy. Charakteryzuje kolejne, wspólne projekty badawcze, stanowiące, obok rozbudowanej współpracy zagranicznej, najważniejszy rys specyfiki jego działalności. Autorka omawia także tematykę prac magisterskich podejmowaną w pracowni, a następnie w zakładzie. Uzupełnieniem tekstu jest spis prac habilitacyjnych, doktorskich, magisterskich, licencjackich i dyplomowych, które powstały na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych.

Pozostałe teksty dotyczą wybranych, najważniejszych problemów badawczych podejmowanych w Zakładzie Geografii Ameryki Łacińskiej. Kolejno, poświęcone są: funkcjonowaniu lokalnych społeczności na obszarach wiejskich Ameryki Łacińskiej (autorki: Maria Skoczek, Bogumiła Lisocka-Jaegermann), zmianom sieci miejskiej i struktury przestrzennej miast regionu (autorstwo: Mirosławy Czerny), migracjom ludności traktowanym jako czynnik zmian społeczno-gospodarczych (autorki: Maria Skoczek, Bogumiła Lisocka-Jaegermann), relacjom człowiek - środowisko w badaniach Zespołu (autor: Jerzy Makowski) oraz geograficznym interpretacjom latynoamerykańskich procesów historycznych długiego trwania (autor: Joaquín González Martínez).

Mamy nadzieję, że teksty te będą swoistym przewodnikiem po rozproszonych publikacjach członków Zespołu. Opracowaliśmy po raz pierwszy ich spis obejmujący kilkaset pozycji. Zamieszczamy go na końcu niniejszego tomu, w przekonaniu, że posłuży zarówno geografom interesującym się Ameryką Łacińską, jak i polskim latynoamerykanistom reprezentującym różne dyscypliny badawcze. Byliśmy przez te wszystkie lata częścią także tej społeczności, o czym świadczyła

dobitnie obecność jej przedstawicieli na konferencji zorganizowanej z okazji pięćdziesięciolecia latynoamerykanistycznych badań geograficznych na Uniwersytecie Warszawskim w listopadzie 2014 roku¹.

Dedukujemy niniejszy tom wszystkim byłym pracownikom i współpracownikom Pracowni Krajów Ameryki Łacińskiej, Pracowni Ameryki Łacińskiej, Zakładu Badań Regionalnych Ameryki Łacińskiej i Zakładu Geografii Ameryki Łacińskiej, a przede wszystkim dr hab. prof. UW Marii Skoczek, która kierowała Zakładem w latach 1991-2002. Przez piętnaście lat sprawowała też funkcję przewodniczącej komitetu redakcyjnego czasopisma *Actas Latinoamericanas de Varsovia* (od 1995 roku do wydania jego ostatniego numeru w roku 2009). W 2012 roku prof. Maria Skoczek przeszła na emeryturę.

Bogumila Lisocka-Jaegermann

Profesor Maria Skoczek

¹ Sprawozdanie z konferencji ukazało się w Kwartalniku *Ameryka Łacińska* nr 3-4 (85-86), 2014, CESLA UW, (Lisocka-Jaegermann B., Skoczek M., 2014, Konferencja „50 lat geograficznych badań latynoamerykanistycznych na UW (1964-2013)”, pp. 62-74. Wersja w języku hiszpańskim została opublikowana w czasopiśmie *Revista del CESLA* (Lisocka-Jaegermann B., 2014, „50 años de los estudios geográficos latinoamericanistas en la Universidad de Varsovia (1964-2013) ”50 Years of Latin American Geographical Studies at the University of Warsaw (1964-2013)”, [w:] *Revista del CESLA*, No 17, pp. 399-406)